

‘We moeten durven na te denken over het belasten van kapitaal’

ETIENNE DE CALLATAÿ

De financiële en economische crisis heeft de voorbije jaren in België een begrotingstekort veroorzaakt van ongeveer 18 miljard euro. De economen Wim Moesen (KULeuven) en Etienne De Callataÿ (Bank Degroof) overlopen **HET BEGROTINGSBELEID** van de voorbije regeerperiode op basis van vijf stellingen en reiken oplossingen aan om het gat in de begroting te dichten.

PIETER BLOMME

1 De Belgische overheidsfinanciën zijn de voorbije drie jaar volledig ontspoord.

Etienne De Callataÿ: ‘Besparen in deze moeilijke jaren zou een vergissing geweest zijn. Op het vlak van herstelmaatregelen zijn we redelijk geweest, getuige het feit dat we een open economie zijn en een hoge schuldgraad hebben. Het was Herman Van Rompuy die zei dat het beste relanceplan voor ons land dat van Duitsland is en daarin had hij gelijk.’

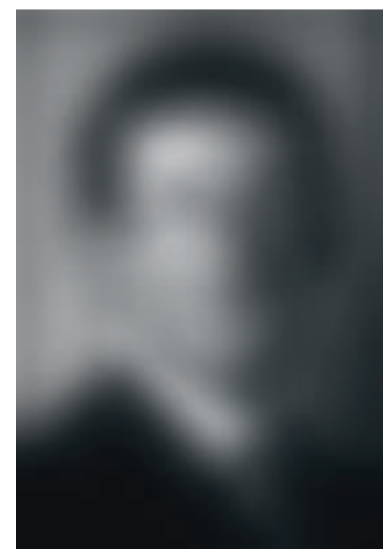
Wim Moesen: ‘Je mag niet vergeten dat we in 2008 een rimp van de economie hebben gekend van 3 procent. Dat is nooit gezien. Toen verklaarde iedereen dat de vraag moest worden gestimuleerd via een keynesiaans beleid, maar dat is gelukkig niet gebeurd. Onder druk van Europa hebben we niet meer gedaan dan de zogenaamde automatische stabilisatoren laten werken. Dat heeft ons tekort doen oplopen, maar Europa heeft dat beleid goedgekeurd.’

De Callataÿ: ‘Toch heeft de regering enkele demagogische keuzes gemaakt, zoals de btw-verlaging in de bouw. Iedereen weet dat dat geen positieve impact heeft op de conjunctuur, omdat er veel te veel tijd zit tussen de beslissing en de eerste resultaten. Alleen diegenen die al beslist hadden te bouwen, hebben van die maatregel geprofiteerd. Ook de btw-verlaging in de horeca heeft geen enkele zin. Talrijke academische studies hebben aangetoond dat een dergelijke maatregel geen impact heeft op de tewerkstelling. Ook dat was dus een demagogische beslissing. Tegelijk was het een goede keuze dat we in tegenstelling tot andere landen geen schrooftpremie hebben ingevoerd.’

2 Voor de toekomst van de overheidsfinanciën zou het beter zijn dat ons land net als Griekenland in het vizier komt van de financiële speculanten.

De Callataÿ: ‘Dat is slechts een ‘second best’-oplossing, want daardoor betalen ons land veel meer rente te moeten betalen op de overheidschuld. En dat leidt tot welvaartsverlies.’

‘De beste oplossing is dat België structurele maatregelen neemt om de overheidsfinanciën op orde te brengen en de concurrentiekracht te verhogen. Als dat kan zonder externe druk, is dat perfect. Want onder druk van de markten moeten

WIE IS ETIENNE DE CALLATAÿ

- Geboren in 1962.
- Behaalde een academische graad in economie aan de Facultés Universitaire de Namur en de London School of Economics.
- Werkte op de Nationale Bank van België (1987-1992) en bij het IMF (1992-1996).
- Adjunct-kabinetschef bij de Eerste Minister (van 1996 tot 1999) en kabinetschef van de Minister van Financiën (1999).
- Hoofdeconoom bij Bank Degroof en voorzitter van de raad van bestuur van Degroof Fund Management Company (DFMC).
- Gastdocent aan de Facultés de Namur en de Université Catholique de Louvain.
- Bestuurder bij non-profitorganisaties (Spullenhelp, Nutrition Third World, Collège Saint-Michel) en wetenschappelijke genootschappen.

vaak maatregelen worden genomen die onmiddellijk resultaten opleveren. En dat zijn meestal niet de beste langtermijnoplossingen. Ik zou liever hebben dat we ons pensioenstelsel voor de komende dertig jaar grondig hervormen, zelfs al loopt ons tekort daardoor de komende jaren op. Maar als het niet lukt zonder externe druk maatregelen te nemen, moeten de financiële markten hun rol maar spelen. Onze kinderen zullen daarvoor dankbaar zijn.’

Moesen: ‘Daar ben ik het niet eens. Europa biedt een oplossing aan om landen die het niet nauw nemen met hun begroting onder druk te zetten. Het is de bedoeling dat Europa al van bij de opstel-

ling van de begroting zal meekijken. Wij beschifen in België onvoldoende wat daarvan de impact is. Nu wordt de begroting pas opgesteld in september. Na de zomervakantie wordt alles op een drafile beslist. Vroeger werd al begonnen met de opstelling van de begroting in maart of april. Nu moet alles halsoverkop gebeuren en eigenlijk gebeurt dat niet ordentelijk. Onder druk van Europa zal de regering meer tijd moeten nemen. De bedoeling is dat Europa de trukendoos doorpikt. En dat moet helpen, want niemand wordt graag op de radar gezet als een budgettaire mankepoet.’

De Callataÿ: ‘Het is geen goed slechte evaluatie van Europa te krijgen, om een slechte reputatie te krijgen. Leugens, creatieve boekhouding, overdreven economische prognoses: dat zal niet meer mogelijk zijn.’

Moesen: ‘België is een ander land dan Griekenland. Wij hebben een tekort van 4,8 procent en Griekenland van 13 procent. Wij zitten nog niet aan 100 procent overheidsschuld en zij zitten daar een stuk boven. Maar niet alleen inzake openbare financiën voetballen we in een andere liga dan Griekenland. Onze bevolking is 10 procent kleiner dan die van Griekenland, maar ons bruto binnenlands product is 50 procent groter. Uit de concurrentieranking van het IMF blijkt bovendien dat wij op nummer 18 staan, Griekenland staat op de 71ste plaats.’

3 België moet 22 miljard euro besparen om in 2015 een evenwicht te realiseren.

Moesen: ‘Dat is een groot misverstand dat uit de wereld moet worden geholpen. De indruk wordt gewekt dat de overheid tegen 2015 over 22 miljard euro minder middelen zal beschikken. Dat klopt niet. Het is de uitgaven zullen dalen, maar de inkomsten zullen stijgen, alleen veel minder snel.’

‘Dat belet niet dat het een moeilijke oefening wordt. De regering zou zichzelf moeten opleggen de uitgaven reëel te bevroren. Ze zouden enkel nog mogen toenemen met de inflatie, maar niet meer.’

De Callataÿ: ‘Er zijn verschillende mogelijkheden om te besparen: het verminderen van het aantal ambtenaren, langer werken, een afschaffing van het brugpensioen en een hervorming van de ambtenarenpensioenen. De helft van de kosten voor vergrijzing vloeit voort uit de stijging van de ambtenarenpensioenen.’

‘Voorts moeten de werkloosheidsuitkeringen beperkt worden in de tijd en de wachtuitkeringen voor de jeugd moeten worden afgeschaft. Het kan toch niet dat jongeren van 18 geld krijgen om niets te doen? Ze zouden absoluut een prikkel moeten krijgen om te studeren of werk te zoeken.’

‘Ook in de gezondheidszorg moeten keuzes gemaakt worden. Een heupoperatie voor iemand die 85 is, kan en mag

Is het water tussen Vlamingen en Franstaligen echt zo diep als het gebekvecht van de politici de jongste maanden en jaren laat uitschijnen? Is het echt zo moeilijk een vergelijk te vinden over belangrijke thema's, zoals de betaalbaarheid van de pensioenen, een efficiënte organisatie van onze arbeidsmarkt, de overheidsfinanciën en de nv België? In de aanloop naar de verkiezingen van 13 juni nodigt De Tijd vier keer twee sleutelfiguren van het Belgische middenveld uit om met elkaar in dialoog te gaan - telkens een Nederlandstalige en een Franstalige.

Vandaag: Etienne De Callataÿ en Wim Moesen over de overheidsfinanciën

© SASKIA VANDERSTICHELE

De terugbetaling van ski- en sportongevallen moet worden afgeschaft.

ETIENNE DE CALLATAÿ

We voetballen in een andere liga dan Griekenland.

WIM MOESEN

‘De volgende regering moet de uitgaven bevroren’

WIM MOESEN

niet langer een prioriteit zijn. En de terugbetaling van sport- of ski-ongevallen moet worden afgeschaft. Wie een risico wil nemen, moet maar een privéverzekering nemen. Er zijn creatieve manieren om de uitgaven te beperken.’

4 De volgende regering zal de belastingen moeten verhogen

De Callataÿ: ‘Het zou onredelijk zijn om alleen aan een beperking van de uitgaven te denken. Zelfs al betalen we in ons land veel belastingen, toch zal er ook een inspanning nodig zijn aan de ontvangstenzijde. Anders is het onmogelijk een evenwicht te realiseren in 2015. Tenzij we een sociaal bloedbad willen aarichten.’

‘De breedste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Een verhoging van de lasten op arbeid is geen optie, want die zijn al te hoog. Om consumptie extra te belasten, is er wel ruimte. In vergelijking met andere landen is die bij ons relatief laag.’

‘Het is de vervuiler die moet betalen. Dat kan via een belasting op CO₂, een bijzondere accijns op stookolie en benzine, een taks om toegang te krijgen tot de grote steden of een slimme kilometerheffing.’

‘Ook moet worden nagedacht aan extra inkomsten uit kapitaal. Want in België wordt vermogen niet zwaar belast. We hebben geen belasting op meerwaarden, zijn relatief genereus met liquidatieboni en ook onze holdings betalen niet veel belastingen.’

‘Onze belasting van vastgoed is verouderd. Die is nog altijd gebaseerd op de marktwaarde in 1975. Sommige wijken zijn intussen chiquer geworden en andere hebben aan waarde verloren.’

‘En wat te doen met de notionele interestaf trek? De economische opbrengst daarvan is beperkt. En de budgettaire kosten zijn hoog. Het is bovendien niet sympathiek tegenover de ons omringende landen dat België bedrijven aantrekt heel aantrekkelijke voorwaarden. Dat is een klein voordeel voor ons, maar een reusachtig nadeel voor het andere land. En dat in een context dat volop gestreefd wordt naar Europese fiscale harmonisering.’

‘Ik ben ook voorstander van de afschaffing van de fiscale aftrek van interestlasten. Schuld financiering wordt in ons land gesubsidieerd. Maar waarom is dat nodig? Een bedrijf dat zwaar moet investeren om 100 miljoen euro toegevoegde waarde te creëren, wordt bevoordeld tegenover een bedrijf dat niet veel moet investeren om 100 miljoen toegevoegde waarde te creëren.’

‘In de strijd tegen de fiscale fraude, zijn er ook heel wat mogelijkheden. In België zijn er heel veel mensen die onvoldoende belastingen betalen. Artsen, tandartsen, notarissen en advocaten bijvoorbeeld.’

WIE IS WIM MOESEN

- Geboren in 1944, in Hoelselt.
- Studeerde economie aan de KULeuven en aan de Clark University in Massachusetts, VS.
- Promoveerde aan de KULeuven tot doctor in de economie (1975).
- Adviseur van minister van Financiën Mark Eyskens (1985-1987).
- Decaan van het Departement Economie van de KULeuven (1994-1998).
- Voorzitter ‘strategie’ van de Hoge Raad voor Duurzame Ontwikkeling (sinds 2006).
- Voorzitter van de Vlaamse Confederatie van Social Profit Ondernemingen (sinds 2006).
- Lid van de Hoge Raad van Financiën (sinds 2006).
- Adviseur voor de Europese Commissaris van Begroting (sinds 2007).

Moesen: ‘Ik ben voorstander van de invoering van rekeningvliegen. Er zijn gegevens beschikbaar van elk vliegtuig dat binnenkomt in de Europese ruimte. Daarvan weten we perfect hoeveel de CO₂-uitstoot bedraagt. Dat moet belast worden. En dat kan afgewenteld worden op de prijs van de tickets.’

‘Een andere mogelijkheid om nieuwe inkomstenbronnen aan te boren is wel degelijk een belasting op financiële transacties.’

De Callataÿ: ‘Van dat laatste ben ik geen voorstander, omdat dat geen negatieve externaliteiten genereert. Er zijn natuurlijke traders die tien keer op dezelfde dag kopen en verkopen. Maar waarom zouden mensen die normale transacties

uitvoeren daarop belastingen moeten betalen?’

Moesen: ‘Er zijn slimme jongens die voor acht schermen tegelijk zitten en alerhande transacties uitvoeren met een heel kleine marge, maar doordat ze grote volumes draaien toch veel winst genereren. Die grote volumes brengen echter met zich mee dat - als er iets misloopt - het virus snel wordt verspreid. Heel veel van die transacties hebben bovendien weinig economische waarde.’

De Callataÿ: ‘Ik ben akkoord op voorwaarde dat het mogelijk is dat er een onderscheid kan worden gemaakt tussen normale en speculatieve transacties. Als Bekert bijvoorbeeld zich indekt tegen een wisselkoersrisico, zie ik dat niet als een probleem. Integendeel, dat is zelfs gezond. Het is echter moeilijk een onderscheid te maken tussen de gezonde transacties en de ongezonde.’

Moesen: ‘Bankiers zoals u kunnen dat (lacht).’

5 België heeft geen strategie om de toenemende vergrijzingskosten op te vangen.

De Callataÿ: ‘Dat klopt. De strategie die sinds eind jaren 90 gevolgd werd, was gericht op het opbouwen van begrotingsoverschotten. Maar daar is men niet in geslaagd. Het Zilverfonds was een mooie marketingtool om de bevolking duidelijk te maken dat de vergrijzing op ons afkwam. Maar dat Zilverfonds was in de praktijk een excuus om tijdens de vette jaren geld te blijven uitgeven aan belastingverlagingen. Maar nu is dat een lege doos.’

‘Dat er geen geld is om de vergrijzing op te vangen, is grotendeels het gevolg van het slechte boekhoudstelsel van de overheid. In tegenstelling tot bij bedrijven, wordt bij de overheid nog steeds gebruik gemaakt van een kasboekhouding. Daardoor worden de langetermijnverplichtingen niet in aanmerking genomen.’

Moesen: ‘Tijdens de acht jaar dat Guy Verhofstadt premier was kon men rekenen op een rentebonus van 2 procent van het bruto binnenlands product, ongeveer 7 miljard euro. In de plaats van dat opzij te zetten, heeft men dat geld uitgegeven. Indien men die reserves opzij had gezet, had men die in een moeilijke periode kunnen opbrengen.’

De Callataÿ: ‘Het klopt dat de periode van Guy Verhofstadt premierschap de laatste window of opportunity was om een spaarpotje op te bouwen. Die periode zal in de geschiedenisboeken komen als zeer schadelijk voor de toekomstige generaties.’

■ Volgende week: **Luc De Bruyckere** (Voka) en **Jean-Pierre Delwart** (UWE) over de Belgische staatservorming.